

Інформація про авторів:

СУПРУНОВА Ірина Валеріївна - кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри бухгалтерського обліку та аналізу за видами економічної діяльності, Житомирський державний технологічний університет (e-mail: irinka13s@rambler.ru)

КИРИЛЮК Богдан Леонідович - здобувач кафедри обліку і аудиту, Житомирський державний технологічний університет (e-mail: kyryluk@edsson.com)

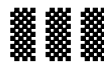
SUPRUNOVA Iryna - Candidate of Economic Sciences, associate professor of the Department of Accounting and Analysis by the Types of Economic Activity, Zhytomyr State Technological University (e-mail: irinka13s@rambler.ru)

KYRYLYUK Bohdan - researcher of the Department of Accounting and Audit of Zhytomyr State Technological University (e-mail: kyryluk@edsson.com)

СУПРУНОВА Ирина Валериевна - кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры бухгалтерского учета и анализа по видам экономической деятельности, Житомирский государственный технологический университет (e-mail: irinka13s@rambler.ru)

КИРИЛЮК Богдан Леонидович - соискатель кафедры учета и аудита, Житомирский государственный технологический университет (e-mail: kyryluk@edsson.com)

Стаття надійшла до редакції 15 грудня 2015 року

УДК: 657.1

**ЯКІСТЬ В БУХГАЛТЕРСЬКОМУ
ОБЛІКУ: ЕКОНОМІЧНИЙ
АСПЕКТ[©]**

Т.Ф. ПЛАХТІЙ, кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри організації обліку та звітності, Вінницький національний аграрний університет (м. Вінниця)

Обґрунтовано необхідність дослідження економічних аспектів застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку. Розкрито сутність економічного підходу до розуміння поняття «якість». Розглянуто історичні аспекти виникнення менеджменту якості. Проаналізовано причини зародження якісної парадигми управління. Визначено основну мету забезпечення якості з позиції економічного підходу. Розглянуто особливості застосування ланцюжка якості в контексті бухгалтерського обліку. Обґрунтовано особливості наукових досліджень в сфері

© Т.Ф. ПЛАХТІЙ, 2016

бухгалтерського обліку на основі використання базових положень теорії загального менеджменту якості. Визначено перспективи застосування стандартів менеджменту якості в бухгалтерському обліку. Проаналізовано зміст стандарту ISO 9001: 2015 «Система менеджменту якості» та його базові теоретичні конструкції. Сформульовано основоположні елементи, що визначають якість як економічну категорію. Встановлено взаємозв'язки між базовими теоретичними конструкціями стандарту ISO 9001: 2015.

Ключові слова: якість, облік, якісний підхід, якісний підхід в обліку, якість облікової інформації, якість бухгалтерської звітності.

Рис. 2, Літ. 7.

Постановка проблеми. Зміни економічного середовища формують поле наукових проблем, які мають бути вирішені для забезпечення подальшого ефективного функціонування облікової системи підприємства. Одним із засобів вирішення таких наукових проблем є застосування якісного підходу, який дозволяє сформулювати нові вимоги до облікової інформації, що забезпечуватиме підвищення рівня задоволення потреб її користувачів. Проте, на сьогодні залишається неузгодженим розуміння сутності понять «якість» та «якісний підхід» в бухгалтерському обліку.

Одним із можливих варіантів розвитку якісного підходу в бухгалтерському обліку є застосування його економічної інтерпретації, яка сформулювалась в результаті виникнення такої сфери наукових досліджень, як менеджмент якості. Впровадження серії стандартів ISO 9000 стало відправною точкою до регламентації базових положень економічного підходу до розуміння сутності поняття «якість». Дані положення широко застосовуються для управління різними матеріальними процесами, а тому можуть бути також застосовані для підвищення ефективності якості управління процесом створення облікової інформації. Вищенаведене обґрунтовує актуальність дослідження проблематики запровадження економічних аспектів якісного підходу в бухгалтерському обліку.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблемам аналізу сутності та підвищенню напрямів якості облікової інформації приділяли увагу А. Глущенко, Н. Єршова, Л. Корабельникова, Л. Крамаровський, Л. Кузнецова, С. Кузнецова, С. Ляйтнер, В. Максимова, А. Малявко, Т. Поплаухіна, І. Садовська, Є. Соколова, А. Солоненко та ін.

Формулювання цілей статті. Основною ціллю статті є аналіз економічних аспектів застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку.

Виклад основного матеріалу дослідження. В результаті розвитку філософської категорії «якість», що передусім викликано її універсальністю та багатоаспектністю, поступово відбулось її запровадження в різні сфери наукових знань, внаслідок чого на сьогодні можна виділити наступні підходи до її розуміння: філософський; підхід соціальних наук; технічний підхід; правовий підхід; економічний підхід тощо.

З позиції бухгалтерського обліку найбільш важливу роль відіграє економічний підхід, згідно якого якість розглядається з позиції споживчої вартості досліджуваного об'єкта облікової науки. При формуванні економічного підходу за відправну точку була використана концепція економічної раціональності, що

базується на теорії максимізації вигід і передбачає вибір найкращого варіанту із всіх існуючих альтернатив. При здійсненні такого вибору також обов'язково враховується співвідношення вигід і витрат, які одержуються підприємством та здійснюються з метою досягнення необхідного рівня якості. Відповідно, обрання належного якісного рівня перебуває в залежності від економічної доцільності понесення витрат на якість, які здійснюються з метою його досягнення.

В окремих випадках такий тип раціональності називають обмеженою раціональністю, що обґрунтовується за допомогою введення поняття трансакційних витрат, зокрема, витрат на вимірювання якості. Якщо обсяг таких витрат перевищує обсяги вигід, які одержуються в результаті підвищення якісного рівня товарів або послуг, то приймається рішення про відмову від дотримання такого якісного рівня. В контексті об'єктів дослідження облікової науки це означає, що створення обліково-інформаційної системи та здійснення будь-яких заходів щодо її удосконалення або удосконалення її основного інформаційного продукту (бухгалтерської звітності) в напрямі підвищення його якісного рівня будуть мати місце лише в тому випадку, якщо понесені при цьому витрати окупляться додатковими економічними вигодами, що може проявлятися в різних формах (підвищення доходів від реалізації, зростання інвестиційної привабливості, підвищення кредитного рейтингу тощо).

Розвиток економічних відносин та промисловості на основі досягнень науково-технологічного прогресу зумовили необхідність пошуку ефективних механізмів управління діяльністю підприємств на засадах якісного підходу. Якщо спочатку це було формулювання якісних вимог при одержанні звання майстра, то пізніше якісні характеристики почали висуватись безпосередньо до готової продукції. Пізніше, із розвитком економіки постіндустріального типу, даний підхід був поширений також і на об'єкти нематеріальної природи, зокрема, на інформацію. Що створює необхідні передумови для застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку.

Окремі елементи управління якістю продукції почали зароджуватись у американських виробників автомобілів наприкінці 70-х рр. XIX століття та з часом були узагальнені в роботах Ф. Тейлора, А. Файоля та М. Вебера.

Безпосередньо управління або менеджмент якості як окрема прикладна наука зародилась в 20-х рр. XX-го століття та розвивається до сьогодні вже протягом тривалого часу, основною передумовою чого стало поширення промислового виробництва, а в останні десятиріччя – й сфери послуг, що в цілому здійснило значний вплив на його становлення та еволюцію як окремої сфери наукових знань.

Система управління якістю – це сукупність суб'єктів та об'єктів управління, між якими налагоджена взаємодія за допомогою підсистем технічного, технологічного, організаційного, інформаційного та інших видів забезпечень для забезпечення досягнення належного рівня якості на основі врахування загальноприйнятих принципів побудови таких систем. Належний рівень якості – це відповідний рівень, який встановлюється суб'єктом, що висуває вимоги до характеристик продукту або послуги що виробляється або надається. Функціонування системи управління якістю відбувається шляхом прийняття відповідних управлінських рішень і подальшої реалізації передбачених даними рішеннями керівних взаємодій на певному об'єкті управління (підприємстві, підрозділі, центрі відповідальності тощо).

Вирішальною подією, яка призвела до поступового зародження якісної парадигми управління, стали глобалізація світової економіки і поява світового ринку товарів та послуг. Можливість придбання або замовлення будь-якого товару чи послуги з будь-якої крани світу завдяки Інтернет-доступу до інформації про виробників продукції та суб'єктів надання послуг змушує всіх учасників ринку підвищувати рівень їх якості, а також захищати споживачів від недоброякісних товарів та послуг на світовому і національному ринках.

Значний внесок в розвиток в науку управління якістю у ХХ-му столітті внесли такі відомі вчені, як В. Демінг, Дж. Джуран, К. Ішикава, В. Месінг, Г. Тагуті, А. Фейгенбаум, Дж. Харрінгтон, В. Шухарт та ін. Переважна більшість сучасних дослідників в даній сфері пов'язують категорію «якість» із задоволенням певних очікувань і потреб споживачів стосовно певного об'єкта (товару або послуги). Задоволення споживача в даному випадку вимірюється ступенем відповідності товару або послуги його очікуванням чи потребам.

Такої ж позиції також дотримувались і представники радянської школи управління якістю, про що свідчить трактування якості продукції, наведене у відповідному державному стандарті, згідно якого якість продукції – це сукупність властивостей продукції, що зумовлюють її придатність задовольняти певні потреби у відповідності до її призначення [3].

В контексті такого підходу до розуміння якості, основною метою забезпечення якої є задоволення потреб споживачів, проф. А.В. Глущенко намагається обґрунтувати базові засади концепції якості обліку та звітності. Зокрема, автор також зазначає, що сучасне уявлення про якість базується на ступені задоволення запитів споживачів (фізичних осіб; юридичних осіб; суспільства в цілому). Продукція (товар) розглядається як матеріалізований результат процесу трудової діяльності, що володіє корисними властивостями і призначений для задоволення потреб суспільного або особистого характеру. Результати праці можуть бути уречевленими і неуречевленими. Облікова інформація, будучи головним продуктом бухгалтерського обліку та звітності, відноситься до неуречевлених результатів праці [2, с. 92].

В результаті активного поширення даного підходу до розуміння сутності якості американські дослідники М. Альберт, М. Мескон та Ф. Хедоурі розробили ланцюжок якості, що відображає три можливих аспекти або концепції якості (рис. 1).

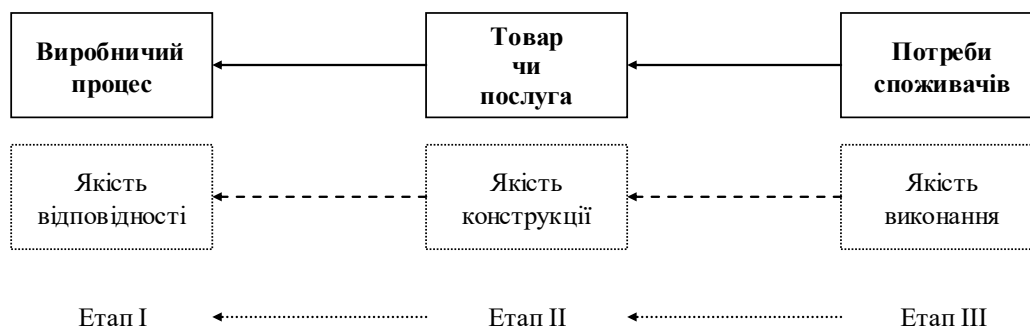

Рис. 1. Ланцюжок якості за М. Альбертом, М. Мескона та Ф. Хедоурі [1, с. 637]

Розроблений авторами ланцюжок якості (рис. 1) дозволяє відобразити взаємозалежність між виділеними аспектами якості та обґрунтувати їх роль у забезпеченні загального рівня якості. На першому етапі визначається ступінь відповідності товарів та послуг фірми внутрішнім специфікаціям, тобто встановлюється якість відповідності. На другому етапі визначається якість конструкції, однак він залежить від рівня якості самої конструкції. На третьому етапі визначається якість задоволення реальних потреб споживачів за допомогою одержаного товару або послуги, яка називається якістю виконання.

Запропонований підхід в контексті бухгалтерського обліку дозволяє показати роль кожного із аспектів в процесі генерування якісного обліково-інформаційного продукту.

Наприклад, підприємство може продукувати управлінську звітність, яка відповідатиме її внутрішнім вимогам (специфікаціям), може мати вдалу структуру та формат, однак в цілому при цьому не забезпечуватиме задоволення конкретних потреб споживачів менеджменту підприємства. В даному випадку не було забезпечено високий рівень якості виконання, що в цілому негативно впливає на загальну якість облікової інформації, що надається внутрішнім користувачам.

Таким чином, кожен із виділених аспектів ланцюжка якості впливає на забезпечення загального рівня якості. Недоліки і недоопрацювання в одному із аспектів можуть призвести до виникнення проблем якості у всьому ланцюжку. Якість, за даною концепцією, визначається здатністю задовольняти потреби та вимоги споживачів. При цьому якість товарів та послуг включає закладені на рівні специфікацій фірми та конкретної конструкції функції та параметри, а також і сприйняття їх цінності і корисності споживачем. На основі використання даного ланцюжка якості може бути побудована система забезпечення якості облікової системи підприємства із урахуванням особливостей здійснення його основних процесів (облікових процедур), обліково-інформаційного продукту (бухгалтерської звітності) та його споживачів (користувачів облікової інформації).

З метою побудови загальної моделі управління якістю організацій і підприємств починаючи з 1987 року світовим співтовариством була розроблена і впроваджена серія стандартів ISO 9000, які побудовані на ідеях і положеннях теорії загального менеджменту якості (TQM). В свою чергу, теорія загального менеджменту якості побудована на філософському розумінні категорії «якість» та спрямована на безперервне підвищення якості всіх організаційних процесів, виробництва і обслуговування шляхом паралельного удосконалення наступних складових: якість продукції (послуги); якості організації і реалізації процесів; якісна кваліфікація персоналу.

На сьогодні існує цілий напрям бухгалтерських наукових досліджень, присвячених обґрунтуванню ролі облікових практик в забезпеченні ефективної побудови системи TQM на підприємствах. Окремі дослідники називають його загальний облік якості («Total quality accounting») [7], що спрямований на формування такої системи обліку, яка б підвищувала ефективність управління витратами на якість підприємства. В більшості випадків дослідження на перетині системи обліку і TQM – це дослідження в сфері управлінського обліку, спрямовані на пошук нових і підвищення ефективності застосування наявних методів

управлінського обліку («точно в строк» (just in time), заощадливий облік (lean accounting) тощо) в процесі виробництва високоякісної продукції. Оскільки TQM має японське походження, то її запровадження і розвиток в японських корпораціях призвели до відповідного розвитку системи управлінського обліку. При підпорядкуванні системи обліку потребам TQM відбувається зміна ролі управлінських бухгалтерів в діяльності підприємства, оскільки тепер їх основні зусилля мають бути спрямовані на допомогу в прийнятті рішень процесами управління якістю, що передбачають як вимірювання діяльності підприємства за допомогою нефінансових показників, так і вимірювання рівня задоволення споживачів продукції. Однак, такий підхід передбачає розгляд облікової системи та її елементів не як об'єктів TQM, основним завданням застосування якої мало б бути підвищення рівня їх якості, а передбачає розгляд обліку як системи інформаційної підтримки процесів впровадження і реалізації TQM.

У вересні 2015 року вийшла в світ п'ята версія стандартів ISO під назвою ISO 9001: 2015 «Система менеджменту якості», яка побудована на базі Європейських директив, що визначають єдині стандарти для структури систем управління. Особливістю даного стандарту є його універсальність, внаслідок чого існує можливість його використання будь-якими підприємствами чи організаціями незалежно від їх розміру та галузі діяльності.

Випущена версія стандартів має значну кількість відмінностей у порівнянні із версією 2008 року, що була переважно орієнтована на підприємства виробничого типу. Зокрема, однією із таких відмінностей, що можна віднести до переваг стандарту ISO 9001: 2015 з позиції подальшого розвитку бухгалтерського обліку, є його орієнтація на більш широке коло об'єктів, до яких можна віднести облікову систему або її окремі елементи.

Однією із основних проблем застосування стандартів з менеджменту якості відносно бухгалтерського обліку було те, що в попередніх версіях основним об'єктом управління якістю розглядався продукт, зокрема, продукт матеріального характеру або виробнича система. Це зумовлювало виникнення ряду проблем щодо можливості інтерпретації положень стандартів стосовно підприємств або суб'єктів, які надають інформаційні послуги, зокрема, процесу ведення бухгалтерського обліку. Існування такої проблеми підкреслює цілий ряд науковців, про що також свідчить недостатня кількість публікацій, присвячених побудові облікових систем на базі стандартів з менеджменту якості, що не можна сказати про інші системи і процеси матеріального виробництва.

Як наслідок вчені відмічають про існування диспропорції в наукових дослідженнях з проблем облікового забезпечення якості. Так, проф. Л.Н. Кузнецова зазначає, що розглядаючи питання якості, більшість авторів акцентують увагу на якості продукції, що випускається, тільки згадуючи якість надаваних послуг. Сфера послуг часто виявляється осторонь від традиційних програм підвищення якості. Однак, вимоги до якості і досвід, накопичений у виробничій сфері, не тільки можливо, але й необхідно застосовувати у сфері послуг, в тому числі і в сфері фінансових та облікових операцій [4, с. 74]. Проф. Є.С. Соколова також наголошує, що розглянуті різними економістами трактування поняття «якість» мають недолік,

неповно відображаючи сутність даного досить складного і комплексного поняття. Крім того, поняття «якість» не застосовувалося до бухгалтерської (фінансової) інформації [5, с. 293].

В стандарті ISO 9001: 2015 на відміну від попередньої версії замість поняття «продукт» одночасно використовуються поняття «товар» і «послуга», які орієнтовані не лише на виробників матеріальної продукції, а й на підприємства, які надають послуги*. Відповідно, основною ціллю даного стандарту є покращання розуміння підприємствами своїх обов'язків в задоволенні потреб і очікувань їх споживачів та зацікавлених сторін, а також в досягненні задоволеності продуктами та послугами [6]. Такий підхід, реалізований в стандарті ISO 9001: 2015 «Система менеджменту якості», дозволяє розглядати поняття «якість» в більш широкому сенсі, зокрема, в контексті облікової системи та її більш детальних складових, об'єктом дослідження яких виступає їх якісний рівень.

При розробці стандарту ISO 9001: 2015 були використані базові принципи менеджменту якості, що були сформульовані і обґрунтовані провідними науковцями в сфері управління якістю ще у 1990-х роках. Виходячи із цих принципів у складі стандарту були виділені базові теоретичні конструкції, на яких побудована система положень, виконання яких має забезпечити ефективне управління якістю (табл. 1).

Таблиця 1

Базові теоретичні конструкції стандарту ISO 9001: 2015 «Система менеджменту якості»

<i>Назва конструкції (шифр згідно стандарту)</i>	<i>Характеристика</i>
Якість (3.6.2)	Ступінь, з яким сукупність притаманних характеристик об'єкта відповідає вимогам. Може бути використана з такими прикметниками як «погана», «гарна» або «відмінна».
Об'єкт (3.6.1)	Дещо, що можна відчувати або уявити (продукт, послуга, процес, система тощо)
Характеристика (3.10.1)	Відмінна особливість, що може бути притаманною або присвоєною, якісною або кількісною. Існують такі класи характеристик: фізичні; органолептичні; поведінкові; тимчасові; ергономічні; функціональні.
Вимога (3.6.4)	Встановлено потреба або очікування, яке, зазвичай передбачається (є специфічною або загальноприйнятою практикою для організації) чи є обов'язковим.

Джерело: узагальнено автором на основі [6]

Відповідно, запропоноване в стандарті ISO 9001: 2015 «Система менеджменту якості» розуміння сутності категорії «якість» відповідає філософському підходу до її розуміння як сукупності властивостей певного предмету, які визначені в стандарті як набір характеристик (відмінних особливостей).

* За внесення таких змін проголосували 93% із 1400 учасників "Chartered Quality Institute", думка яких враховувалась при удосконаленні проекту даного стандарту.

Розуміння вищенаведених теоретичних конструкцій (табл. 1) дозволяє користувачам запровадити в практиці підприємств ефективну систему менеджменту якості, що забезпечує досягнення їх основних цілей. На основі аналізу даних конструкцій можна сформулювати основоположні елементи, що визначають якість як економічну категорію: розуміння сутності якості із позиції споживачів; орієнтація на задоволення потреб споживачів, як реальних, так і потенційних; існування різних якісних рівнів, що визначаються ступенем задоволення вимог споживачів.

Взаємозв'язок між виділеними базовими теоретичними конструкціями наведено на рис. 2.

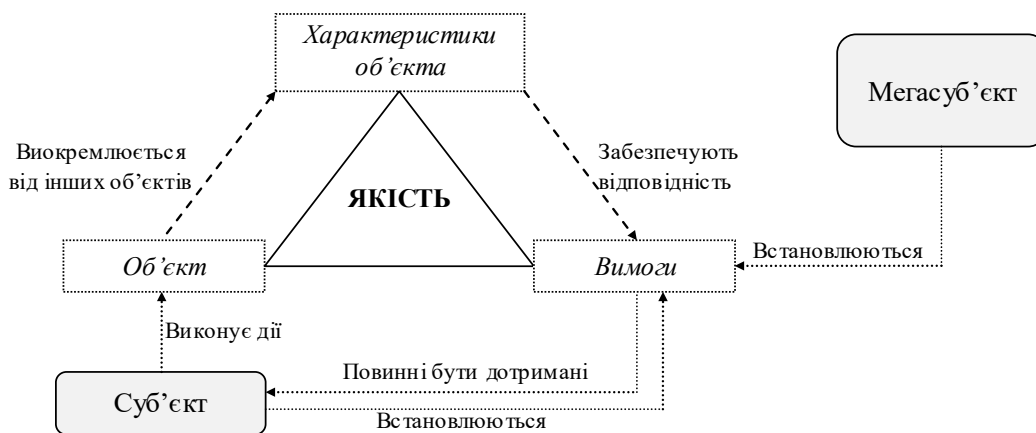

Рис. 2. Взаємозв'язки між базовими теоретичними конструкціями стандарту ISO 9001: 2015

Наведений взаємозв'язок дозволяє відобразити, що якість згідно стандарту ISO 9001: 2015 є ступенем відповідності характеристик об'єкта вимогам, над яким здійснюється дія суб'єктом з метою задоволення потреб або очікувань мегасуб'єкта (кінцевого споживача об'єкта), що встановлюється на основі порівняння встановлених вимог одержаним в результаті виконання дій характеристикам. Суб'єктом в даній моделі є підприємства та організації, що прагнуть забезпечити свій сталий розвиток шляхом запровадження системи менеджменту якості, а мегасуб'єктом – споживачі певного об'єкту (товару або послуги), які прагнуть бути впевненими в здатності суб'єкта забезпечувати постачання цього об'єкту із належним рівнем якості.

Висновки. З метою забезпечення теоретичних передумов широкого застосування якісного підходу в бухгалтерському обліку обґрунтовано доцільність застосування напрацювань зі сфери менеджменту якості, які формують базові засади економічного підходу до розуміння поняття «якість». За даним підходом, якість слід розглядати з позиції споживчої вартості досліджуваного об'єкта облікової науки (облікової системи; облікової інформації; фінансової звітності тощо), основною метою забезпечення якої є задоволення потреб споживачів такого об'єкта (розробників системи; користувачів облікової інформації; користувачів фінансової звітності тощо).

Враховуючи те, що в стандарті ISO 9001: 2015 «Система менеджменту якості», що визначає єдині стандарти для структури систем управління якістю, для позначення об'єктів, якість яких може бути визначена, одночасно використовуються поняття «товар» і «послуга», то даний стандарт може бути застосований для побудови системи управління якістю як системи обліку в цілому, так і для його окремих елементів або продуктів, які вона генерує (облікова інформація, фінансова звітність тощо). Базовими теоретичними конструкціями, що покладені в основу даного стандарту є: якість; об'єкт; характеристика; вимога.

До основоположних елементів системи менеджменту якості, що визначають якість як економічну категорію і які мають використовуватись при побудові якісно-орієнтованої облікової системи віднесено: необхідність розуміння сутності якості із позиції споживачів; орієнтація на задоволення потреб споживачів; можливість існування різних якісних рівнів.

Список використаних джерел

1. Альберт М. Основы менеджмента / Майкл Альберт, Майкл Мескон, Франклин Хедоури. Пер. с англ. – М.: «Дело», 1999. – 800с.
2. Глущенко А.В. Качество учётной информации как научная категория / Глущенко А.В. // Экономический вестник РГУ. – 2008. – Том 6, № 1, Часть 2. – С. 90-94.
3. ГОСТ 15467-70. Качество продукции. Термины. Издательство стандартов, 1970.
4. Кузнецова Л.Н. Совершенствование методики и методологии бухгалтерского учета на основе премии качества [Текст] / Кузнецова Л.Н. // Вестник Адыгейского государственного университета. Серия «Экономика». – Майкоп: изд-во АГУ. – 2010. – Вып.3 (66). – С. 73-82.
5. Соколова Е.С. Методика оценки качества бухгалтерской (финансовой) информации / Е.С. Соколова // Экономические науки. – 2009. – №5(54). – С. 293-299.
6. ISO 9001:2015(en). Quality management systems – Requirements // Электронный ресурс. – Режим доступа: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:9001:ed-5:v1:en>
7. Woods M.D. Total Quality Accounting / Michael D. Woods. – Wiley, 1994. – 225 p.

Список використаних джерел у транслітерації / References

1. Al'bert M. Osnovy menedzhmenta / Maykl Al'bert, Maykl Meskon, Franklyn Khedoury. Per. s anhl. – М.: «Delo», 1999. – 800s.
2. Hlushchenko A.V. Kachestvo uchëtnoy ynformatsyy kak nauchnaya katehoryya / Hlushchenko A.V. // Ekonomycheskyu vestnyk RHU. – 2008. – Том 6, # 1, Chast' 2. – S. 90-94.
3. HOST 15467-70. Kachestvo produktsyy. Termyny. Yzdatel'stvo standartov, 1970.
4. Kuznetsova L.N. Sovershenstvovanye metodyky y metodolohyy bukhhalterskoho ucheta na osnove premyy kachestva [Tekst] / Kuznetsova L.N. // Vestnyk Aдыheyskoho hosudarstvennoho unyversyteta. Seryya «Эkonomyka». – Майкоп: yzd-vo АНУ. – 2010. – Выр.3 (66). – S. 73-82.

5. Sokolova E.S. Metodyka otsenky kachestva bukhholderskoy (fynansovoy) ynformatsyy / E.S. Sokolova // Ekonomycheskiye nauky. –2009. – #5(54). – S. 293-299.
6. ISO 9001:2015(en). Quality management systems – Requirements // Электронный ресурс. – Режим доступа: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:9001:ed-5:v1:en>
7. Woods M.D. Total Quality Accounting / Michael D. Woods. – Wiley, 1994. – 225 p.

ANNOTATION QUALITY IN ACCOUNTING: ECONOMIC ASPECTS

PLAKHTII Tetiana,
Candidate of Economic Sciences, Associate Professor,
Vinnitsia National Agrarian University
(Vinnitsia)

The necessity of research of economic aspects of qualitative approach in accounting has been grounded. The essence of the economic approach to understanding the concept of «quality» has been disclosed. The historical aspects of the appearance of quality management have been considered. The reasons of qualitative paradigm origin have been analyzed. The basic purpose of quality from the standpoint of economic approach has been defined. Features of the use the quality chain in the accounting context have been considered. Features of research in the field of accounting on the basis of the provisions of the basic theory of total quality management have been grounded. The prospects of application of quality management standards in accounting have been defined. The content of ISO 9001: 2015 «Quality Management System» and its basic theoretical constructs has been analyzed. The basic elements that define quality as an economic category have been formulated. Relationships between basic theoretical constructs of ISO 9001: 2015 have been established.

Keywords: quality, qualitative approach in accounting, quality of accounting information, reporting quality.

Figure 2, Lit. 7.

АННОТАЦИЯ КАЧЕСТВО В БУХГАЛТЕРСКОМ УЧЕТЕ: ЭКОНОМИЧЕСКИЙ АСПЕКТ

ПЛАХТИЙ Татьяна Федоровна,
кандидат экономических наук, доцент,
доцент кафедры организации учета и отчетности
Винницкий национальный аграрный университет
(г. Винница)

Обоснована необходимость исследования экономических аспектов применения качественного подхода в бухгалтерском учете. Раскрыта сущность экономического подхода к пониманию понятия «качество». Рассмотрены исторические аспекты возникновения менеджмента качества. Проанализированы

причины зарождения качественной парадигмы управления. Определена основная цель качества с позиции экономического подхода. Рассмотрены особенности применения цепочки качества в контексте бухгалтерского учета. Обоснованы особенности научных исследований в сфере бухгалтерского учета на основе использования базовых положений теории общего менеджмента качества. Определены перспективы применения стандартов менеджмента качества в бухгалтерском учете. Проанализировано содержание стандарта ISO 9001: 2015 «Система менеджмента качества» и его базовые теоретические конструкции. Сформулированы основополагающие элементы, определяющие качество как экономическую категорию. Установлены взаимосвязи между базовыми теоретическими конструкциями стандарта ISO 9001: 2015.

Ключевые слова: качество, учет, качественный подход, качественный подход в учете, качество учетной информации, качество бухгалтерской отчетности.

Лит.7, Рис. 2.

Інформація про автора

ПЛАХТІЙ Тетяна Федорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри організації обліку та звітності, Вінницький національний аграрний університет (21008, м. Вінниця, вул. Сонячна, 3, e-mail: taniprof@i.ua)

PLAKHTII Tetiana - Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Vinnytsia National Agrarian University (21008 Vinnytsia, 3 Soniachna str., e-mail: taniprof@i.ua).

ПЛАХТИЙ Татьяна Федоровна - кандидат экономических наук, доцент, доцент кафедры организации учета и отчетности Винницкого национального аграрного университета (21008, г. Винница, ул. Солнечная, 3, e-mail: taniprof@i.ua)

Стаття надійшла до редакції 20 січня 2016 року

